

اشاره:

یک پیش‌انگاره نظری مقاله حاضر این است که «اثرات برجسته‌سازی» خبری وسایل ارتباط جمعی نه تنها تحت تأثیر کمیت (میزان فضا و زمان تخصیص یافته به خبر قرار دارد بلکه در برابر کیفیت (محتوای) خبر نیز تأثیرپذیر است. به منظور آزمون این پیش‌انگاره، اثرات برجسته‌سازی اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی و اطلاعات عینی پراکنده به گونه‌ای تجربی مورد مقایسه قرار گرفته‌اند. این نوع تمایز محتوای خبر، پیش از این هیچ‌گاه در پژوهش برجسته‌سازی متعارف مدنظر قرار داده نشده است.

مقدمه:

هدف از مقاله حاضر تحقیق در این زمینه است که تنظیم خبر رسانه‌های جمعی چگونه بر شناخت و رفتارهای اطلاعاتی متعاقب خوانندگان و بینندگان تأثیر می‌گذارد. من تفاوت تنظیم خبر در مورد این موضوع را به عنوان تفاوت بین «اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی» و «اطلاعات عینی پراکنده» تبیین کرده‌ام. طبق تعریف، اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی اطلاعاتی است که نقاط قوت و ضعف مربوط به موضوعات و مسائل سیاسی را به شکلی هرچه ملموس‌تر برای رأی‌دهندگان مشخص می‌کند. در عین حال، اطلاعات عینی پراکنده طبق تعریف، اطلاعاتی است که صرفاً به حقایق موجود پیرامون مسائل سیاسی مربوط می‌شود. جزئیات هرکدام از این دو الگو را می‌توان در ضمیمه‌های آخر مقاله مطالعه کرد.

در مطالعه اثرات وسایل ارتباط جمعی، نظریه عموماً پذیرفته شده در مورد تأثیر رسانه‌های جمعی بر میزان شناخت مخاطبان، «کاربرد برجسته‌سازی» خواننده می‌شود. کاربرد برجسته‌سازی روی این واقعیت تمرکز می‌یابد که نه تنها مردم اطلاعات واقعی درباره امور عمومی جهان را از طریق رسانه‌ها به دست

کاربرد تنظیم و برجسته‌سازی خبر

مطالعه تطبیقی «اطلاعات عینی پراکنده»

و «اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی»

نوشته: تسونئو اوگاوا

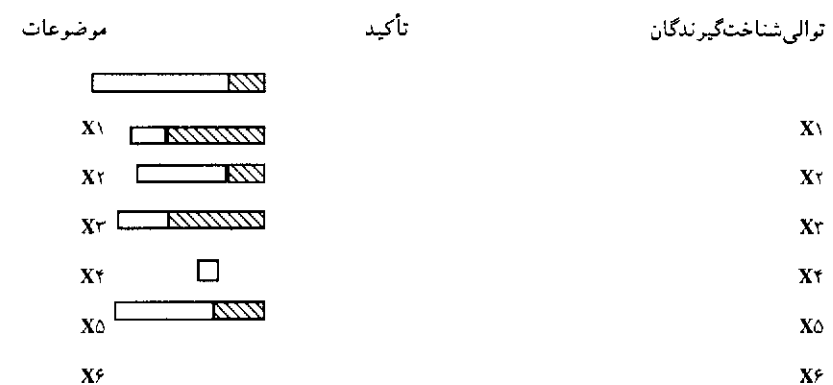
ترجمه: زهره بیدختی

می‌آورند بلکه خوانندگان و بینندگان رسانه‌ها به این مسأله مهم نیز پی می‌برند که با توجه به تأکیدی که بر نحوه ارائه خبر شده است، چه اهمیتی برای آن خبر قایل شوند. ولی کاربرد برجسته‌سازی فقط روی کمیت یا حجم گزارش خبری متمرکز می‌شود. کاربرد مزبور هنوز این دو نوع اطلاعات را از هم تفکیک نکرده است.

به‌طور کلی، گزارش خبرهای سیاسی مرکب است از «اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی» و «اطلاعات عینی پراکنده» در دوره مبارزات انتخاباتی. مهم‌ترین نکته مطرح شده در این مقاله به کاربرد برجسته‌سازی و نیز چگونگی سنجش میزان تأکیدی که در گزارش خبری بر این مسأله شده است، مربوط می‌شود. نظریه اصلی کاربرد برجسته‌سازی فرض را بر این قرار داده است که کل میزان گزارش خبری مربوط به یک موضوع سیاسی، به شناخت خوانندگان و بینندگان نسبت به اهمیت آن موضوع بستگی دارد. بنابراین حجم گزارش خبری عامل مهمی برای برجستگی برنامه عمومی به حساب می‌آید.

با همه اینها، لازم به یادآوری است که نه تنها میزان کمی گزارش خبری در کاربرد برجسته‌سازی اهمیت دارد بلکه نحوه تنظیم خبر نیز مهم است. به‌طور مثال، تفاوت بین اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی و اطلاعات عینی پراکنده با شرایط احتمالی کاربرد برجسته‌سازی ارتباط دارد. (نمودار ۱).

نمودار (۱): رابطه بین برجسته‌سازی کیفی و برجسته‌سازی کمی

مقدار گزارش‌های مربوط به موضوع

میزان وضوح پیش‌بینی قطعی برای رأی‌دهنده

برجسته‌سازی مستلزم میزان کمی گزارش‌های خبری است.

این مفهوم با «نیاز به الگوی گرایش» که روی رابطه بین وضعیت ذهنی مخاطبان و کاربرد برجسته‌سازی تمرکز می‌کند نیز ارتباط دارد (نمودار ۲).

این الگو نشان می‌دهد که هرچه ارتباط موضوع و تردید درباره نظر مخاطبان بیشتر باشد، کاربرد برجسته‌سازی مؤثرتر است.

اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی در مورد ارتباط بیشتر موضوع مؤثر است. چرا که این اطلاعات می‌تواند رابطه بین موضوع مورد نظر و رأی دهندگان را بسیار نزدیک‌تر کند. بنابراین اگر ارتباط موضوع از طریق اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی مثل تغییر یا جابه‌جایی (۱) برای مخاطبان شناخته شده‌تر باشد کاربرد برجسته‌سازی مثل تغییر یا جابه‌جایی (۲) در ذهن دریافت‌کنندگان آن بیشتر خواهد بود (نمودار ۲).

اگر چه بالابودن اعتبار منبع خبر در هر صورت ضرورت خواهد داشت اما کاربرد برجسته‌سازی به واسطه اخبار مبتنی بر پیش‌بینی قطعی حتی در مورد موضوعات مشابه، تأثیرپذیر خواهد بود. علت این امر کیفیت گزارش خبری است نه کمیت آن.

روش‌شناسی

روش پژوهش تجربی مطابق نمودار (۳) است.

یک پیش‌انگاره نظری مقاله حاضر این است که اثرات برجسته‌سازی وسایل ارتباط جمعی نه تنها تحت تأثیر کمیت (زمان و فضای تخصیص یافته به) خبر قرار دارد بلکه کیفیت (محتوای) خبر نیز بر آن تأثیرگذار است. به منظور آزمون این پیش‌انگاره، اثرات برجسته‌سازی اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی و اطلاعات پراکنده عینی به شیوه‌ای تجربی مورد مقایسه قرار گرفته است.

شده است. اگر چه دو گروه دانشجویان یاد شده بالا گزارش‌های یکسانی را مطالعه کرده‌اند اما در مورد قالب «اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی» درجات در سه زمینه بالاتر از بقیه بود. به بیان دیگر این امکان وجود دارد که کاربرد برجسته‌سازی نه تنها به واسطه کمیت اطلاعات بلکه به واسطه کیفیت اطلاعات نیز انجام شده باشد.

۱. افزایش علاقه

اولاً کاربرد افزایش علاقه و کاربرد تغییر نظم در هر دو نوع اطلاعات با هم مقایسه می‌شود (شکل ۲ و ۱). حتی اگر این نظم تغییری نیز پیدا نکند، می‌توان پیش‌بینی کرد که کاربرد افزایش علاقه تحت تأثیر قرار گرفته است.

در مورد اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی، ۵۳/۵ درصد پاسخ دهندگان علاقه خود درباره پایین‌ترین مسأله یعنی مسأله چهارم را بالا بردند. در مورد اطلاعات عینی پراکنده، ۴۴/۲ درصد آنان علاقه خویش به چهارمین مسأله را افزایش دادند. بدین ترتیب می‌توان گفت از لحاظ کاربرد افزایش علاقه، اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی ۹/۳ درصد از اطلاعات عینی پراکنده بیشتر است (تفاوت‌ها از لحاظ آماری چشمگیر بود: $P < 0/05$) اما از لحاظ تغییر نظم، میان دو الگوی موردنظر تفاوت آماری چشمگیری وجود ندارد.

■ «اثرات برجسته‌سازی» خبری وسایل ارتباط جمعی نه تنها تحت تأثیر کمیت (میزان فضا و زمان تخصیص یافته به) خبر قرار دارد بلکه در برابر کیفیت (محتوای) خبر نیز تأثیرپذیر است.

■ اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی اطلاعاتی است که نقاط قوت و ضعف مربوط به موضوعات و مسائل سیاسی را به شکلی هرچه ملموس‌تر برای رأی‌دهندگان مشخص می‌کند.

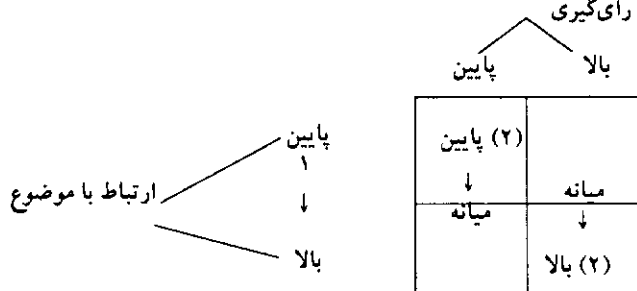
■ اطلاعات عینی پراکنده طبق تعریف، اطلاعاتی است که صرفاً به حقایق موجود پیرامون مسائل سیاسی مربوط می‌شود.

مسأله در میان مسائل چهارگانه فوق مطالعه کرده بودند. علت این که چرا کم اهمیت‌ترین مسأله مورد تأکید قرار گرفته، این است که پاسخ‌دهندگان ظاهراً آگاهی کمتری درباره آن داشتند. بنابراین به راحتی می‌توان مشخص کرد که تفاوت تأثیر اطلاعات کیفی به کاربرد برجسته‌سازی ارتباط دارد. از سوژه‌هایی که این مقالات را مطالعه کردند، پرسیده شد که (۱) آیا ترتیب اولویت‌بندی شان فرق کرده است؟ (۲) آیا مایلند آن را با دوستان خویش مورد بحث و بررسی قرار دهند؟ و (۳) آیا به اطلاعات بیشتری درباره آن نیاز دارند؟

نتایج یافته‌های این تحقیق ذیلاً نشان داده

نمودار (۲):

الگوی نیاز به گرایش روی رابطه بین گرایش ذهنی و کاربرد برجسته‌سازی ابهام برای رأی‌گیری

گرایش ذهنی و کاربرد برجسته‌سازی (ویور دی - اچ - ۱۹۸۱)

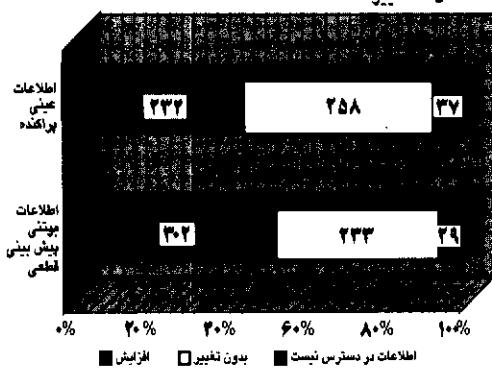
در مقاله حاضر رتوش شده است.

مطالب خبری در چهارزمینه مختلف (۱) معرفی تراشه‌های «۷»، (۲) تجدیدنظر در قانون مربوط به جوانان، (۳) محدودیت‌های مربوط به فن‌آوری شش‌بیه‌سازی و (۴) برقراری یک بخت‌آزمایی در فوتبال حرفه‌ای، در دو قالب مشروحه زیر بازنویسی می‌شود: اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی و اطلاعات عینی پراکنده.

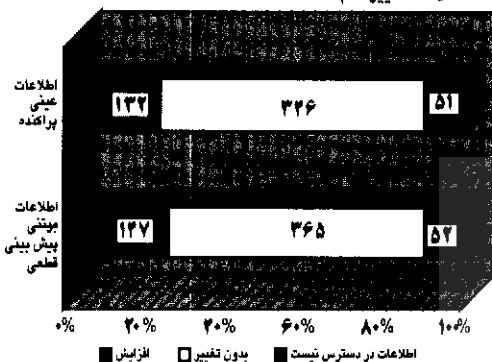
این چهار مورد در حول و حوش اکتبر ۱۹۹۸ در رسانه‌های ژاپن، مسائلی جنجال‌انگیز به حساب می‌آمدند.

اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی به آن دسته مقالات و گزارش‌های خبری گفته می‌شود که تأثیر موضوع گزارش شده بر خوانندگان یا بینندگان را پیش‌بینی می‌کنند حال آن که گزارش‌هایی که فقط حقایق صرف را مطرح می‌کنند، اطلاعات عینی پراکنده نامیده می‌شوند. تعداد یک هزار دانشجوی دوره کارشناسی دانشگاه «توکایی» (از دانشجوی سال اول تا دانشجوی سال آخر) به عنوان سوژه مورد استفاده قرار گرفتند. پس از آن که ترتیب اهمیت این چهار مسأله مورد بررسی قرار گرفت، معلوم شد که ۵۰۰ نفرشان مقالات خبری تهیه شده در قالب اطلاعات مبتنی بر پیش‌بینی قطعی و ۵۰۰ نفر دیگرشان همان میزان مقالات را در قالب اطلاعات عینی پراکنده مربوط به کم اهمیت‌ترین

شکل ۱. تغییر علاقه

شکل ۲. تغییر نظم

۲. تسهیل حل و فصل سرخط های محاوره ای

سپس مسأله تسهیل حل و فصل سرخط های محاوره ای در دو الگوی اطلاعات مورد مقایسه قرار می گیرد. (شکل ۳). تسهیل سرخط های محاوره ای طی پرسشنامه ای مورد بررسی قرار گرفت. سؤال مطرح شده این بود که، «آیا دوست دارید با کسی درباره این موضوع گفت و گو کنید؟»

در خصوص اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی ۵۸/۳ درصد پاسخ دهندگان گفتند که این موضوع سرخط های مورد علاقه شان را در بردارد. در خصوص اطلاعات عینی پراکنده ۵۰/۲ درصد گفتند که مایلند در مورد آن گفت و گو کنند. به بیان دیگر، در مورد تسهیل حل و فصل کاربرد سرخط های محاوره ای، اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی ۸ درصد بیشتر از اطلاعات عینی پراکنده بود (این تفاوت از لحاظ آماری چشمگیر بود: $P < 0/01$)

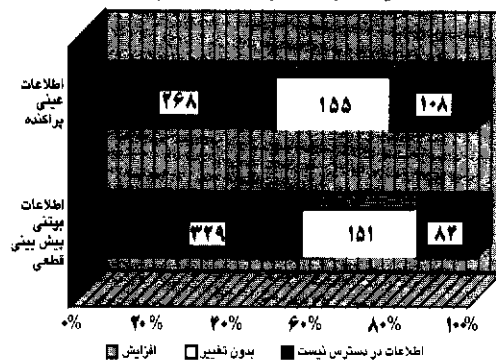
نمودار ۳:

طرح تحقیق

اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی به آن دسته مقالات و گزارش های خبری گفته می شود که تأثیر موضوع گزارش شده بر خوانندگان یا بینندگان را پیش بینی می کنند حال آن که گزارش هایی که فقط حقایق صرف را مطرح می کنند، اطلاعات عینی پراکنده نامیده می شوند.

شکل ۳. تسهیل حل و فصل سرخط های محاوره ای

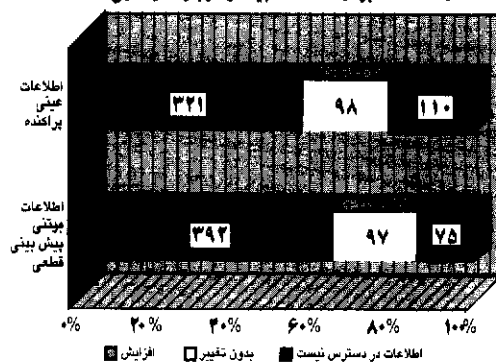

۳. تقاضای اطلاعات بیشتر درباره موضوع مورد نظر

در مرحله بعد، تقاضای اطلاعات بیشتر درباره موضوع مورد نظر در دو الگوی اطلاعات، مورد مقایسه قرار گرفت (شکل ۴).

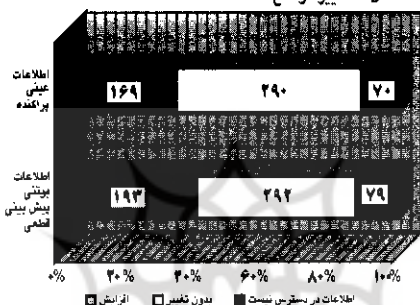
در مورد اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی ۶۹/۵۰ درصد پاسخ دهندگان تقاضای خویش برای کسب اطلاعات بیشتر درباره چهارمین مسأله را افزایش دادند و در خصوص اطلاعات عینی پراکنده، ۶۰/۶ درصد. این امر نشانگر آن است که در تقاضا برای کسب اطلاعات بیشتر در این خصوص، اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی ۸/۹ درصد بیشتر از میزان آن در الگوی اطلاعات عینی پراکنده است. (این تفاوت از لحاظ آماری قابل توجه است: $P < 0/01$)

شکل ۴. تقاضا برای اطلاعات بیشتر درباره موضوع

۴. تغییر موضع در قبال مسأله مورد نظر و سرانجام، تغییر موضع در قبال مسأله مورد نظر در هر دو الگوی اطلاعات مورد مقایسه قرار گرفت. (شکل ۵). نتیجه این آزمایش تفاوت چشمگیری میان دو الگوی مزبور پدید نیامد ($P < 0/05$). وجهه موضع آن در مقایسه با وجهه سطح شناخت، حتی در این پژوهش نیز غیر قابل تغییر است.

شکل ۵. تغییر موضع

نتیجه

هدف از نگارش این مقاله سنجش روابط بین کاربرد تنظیم و برجسته سازی رسانه های جمعی از طریق طبقه بندی اطلاعات سیاسی به دو دسته اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی و اطلاعات عینی پراکنده بوده است. به عنوان یک نتیجه، می توان گفت دو نوع کاربرد برجسته سازی وجود دارد. یکی مبتنی است بر کمیت اطلاعات پیرامون موضوع مورد نظر این کاربرد برجسته سازی به گزارش یا شیوه تندنویسی مربوط می شود که خود مبتنی است بر داده های عینی انتشار یافته از سوی وزارتخانه ها و سازمان های ذیربط. دیگری مبتنی است بر کیفیت اطلاعات مربوط به موضوعات مورد نظر. نوع دوم کاربرد برجسته سازی به کیفیت پیش بینی سیاسی مربوط می شود نه به کل میزان اطلاعات. نوع اول کاربرد برجسته سازی کمی و نوع دوم کاربرد برجسته سازی کیفی خوانده می شود.

لازم به یادآوری است که کاربرد برجسته سازی کمی به راحتی تحت تأثیر مشخصه موضوع (به طور مثال موضوع اقتصادی، ملموس و بدون جلب توجه) قرار می گیرد.

اگر این نظریه در آینده به اثبات برسد، رابطه بین کاربرد برجسته سازی و گزارش های رسانه های جمعی ممکن است به طرز روشن تری تحلیل شود و در چنین صورتی احتمالاً امکان آن وجود خواهد داشت که این چشم انداز جدید از کاربرد برجسته سازی از طریق افزایش اسباب تسهیل حل و فصل سرخط های محاوره ای و تقاضای اطلاعات بیشتر درباره موضوع سیاسی مورد نظر، بر کنش ورزی سیاسی رأی دهنده تأثیر بگذارد. علت امر این است که مکالمه دوجانبه میان رأی دهندگان و فکر اطلاعات گرا عوامل اصلی لازم برای کنش ورزی سیاسی محسوب می شوند.

ضمیمه

اطلاعات مبتنی بر پیش بینی قطعی (الگوی الف)

۱. چنانچه یک ابزار سانسور - مثلاً یک تراشه «۷» - برای حذف صحنه های سکس یا خشونت از برخی برنامه های تلویزیونی و دور نگه داشتن آنها از دسترسی جوانان وجود داشته باشد، در آن صورت پیامدهای زیر را شاهد خواهیم بود:

نقاط قوت

الف. با جلوگیری از دسترسی جوانان به برنامه های تلویزیونی دارای صحنه های سکس و خشونت، احتمال وقوع بزهکاری در میان جوانان کاهش می یابد.

ب. در صورتی که صحنه های سکس و خشونت در برنامه های تلویزیونی وجود نداشته باشد و تهیه کنندگان و تبلیغ کنندگان برنامه های تلویزیونی نیز بر رویکرد آموزشی خویش در کار تولید

■ نظریه اصلی کاربرد برجسته‌سازی فرض را بر این قرار داده است که کل میزان گزارش خبری مربوط به یک موضوع سیاسی، به شناخت خوانندگان و بینندگان نسبت به اهمیت آن موضوع بستگی دارد.

■ هر چه مسائل ملموس‌تر باشد، کاربرد برجسته‌سازی آن بیشتر تقویت می‌شود.

مسائل اجتماعی از قبیل بی‌سوادی، مشکلات خانوادگی و امثال آن باشد. لذا نمی‌توان آنها را به قانون جزا ربط داد.

ج. قضاوت شاید عادلانه نباشد زیرا جوانان ممکن است از پلیس و روند محاکمه و بازجویی هراس داشته باشند و در نتیجه ممکن است که اعتراف کاذبی به عمل آورند.

۳. در صورت وجود یک «بخت‌آزمایی فوتبال»، نقاط قوت و ضعف مشروحه زیر وجود خواهد داشت.

نقاط قوت

الف. سود حاصله از بخت‌آزمایی فوتبال (۱۲ درصد فروش معادل حدود ۲۱۰ میلیارد یورو) را می‌توان برای احداث مراکز ورزشی در سطح کشور (سیصد جایگاه برای احداث مراکز تربیتی ملی) به مصرف رساند. وجود این‌گونه مراکز تفریحی و ورزشی به‌ویژه در آینده که جمعیت کشور عمدتاً سالمند خواهند بود، مفید واقع خواهد شد.

ب. بعد از تأسیس مراکز تربیتی ملی، تحقیقات علمی بیشتری در زمینه ورزش و علوم پزشکی صورت خواهد گرفت. وجود این مراکز در ایالات متحده نشان می‌دهد که در رقابت‌های دو و میدانی و نیز مسابقات شنا، ورزشکاران می‌توانند امتیازات بالاتری به دست آورند. از این‌رو نتایج تحقیقات می‌تواند در راستای بهبود تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی و متوسطه مؤثر افتد که در نهایت به سود کل جامعه خواهد بود.

ج. سود حاصله از بخت‌آزمایی فوتبال را می‌توان به عنوان بودجه‌ای جهت تأمین مالی بازی‌های جهانی ۲۰۰۱، که ژاپن میزبانی آن را عهده‌دار است، در نظر گرفت. در حال حاضر، بودجه تدارکات برگزاری این مسابقات، کافی نیست. در نتیجه برای تأمین هزینه‌های مربوطه بایستی به منابع جایگزین روی آورد.

نقاط قوت

الف. موضوعات اجتماعی جرایم جوانان، مسائل نظام آموزشی و دیگر مسائل مرتبط با خانواده می‌تواند توسط رسانه‌های جمعی مورد بررسی و رسیدگی قرار گرفته و روند حل و فصل مسائل و مشکلات را سرعت بخشد.

ب. اگر قوانین جزای جوانان سن قانونی را از ۱۶ سال به ۱۴ سال تقلیل دهد، شاید توانش یا پتانسیل بزهکاری جوانان کمتر شود.

ج. از آنجا که یک نفر می‌تواند همزمان هم دادستان باشد و هم قاضی، هنگام حضور در دادگاه و رسیدگی و یا صدور حکم در مورد یک پرونده، می‌تواند نقش هر کدام را که بخواهد بر عهده گیرد. بدون آن که با تعارضی در این خصوص مواجه شود. بنابراین، وی قادر خواهد بود اشتباهات کمتری مرتکب شود. لذا خواهد توانست پیش‌داوری قاضی را نداشته باشد (قاضی می‌کوشد جرم مجرم را به اثبات برساند).

نقاط ضعف

الف. رسانه‌های جمعی قادر خواهند بود چهره مجرمانه جوانان را به توده مردم نشان دهند. در نتیجه بزهکاران جوان ممکن است در آینده به راحتی نتوانند به دامان جامعه باز گردند و لذا ممکن است باز هم به ارتکاب جرم روی آورند.

ب. با تجدیدنظر در قوانین مربوط به جوانان، ممکن است مجازات سنگین‌تری برای آن در نظر گرفته شود. با وجود این، ارتکاب جرم جوانان شاید ناشی از برخی

برنامه تأکید ورزند، مخاطبان جوان از برنامه‌های هنری، فرهنگی و آموزشی شان سود خواهند برد.

ج. عامه مخاطبان بیشتر به برنامه‌هایی علاقه‌مند خواهند بود که مطابق افکار و عقایدشان باشد. به‌طور مثال، درگذشته مخاطبان نسبتاً انفعالی بودند اما اکنون افکار و عقایدشان دارای اهمیت است و بر نحوه تولید برنامه‌های تلویزیونی تأثیر خواهد گذاشت.

نقاط ضعف

الف. هزینه نصب یک تراشه «V» در هر دستگاه تلویزیون، بسیار سنگین خواهد بود.

ب. اثرات به اصطلاح معکوسی وجود خواهد داشت که پدیده کلوپ طرفداران خشونت ناشی از کنجکاوی و علاقه شدید جوانان را به وجود خواهد آورد. گفتنی است این کنجکاوی و علاقه در غیاب صحنه‌های خشونت در برنامه‌های تلویزیونی به واسطه نصب تراشه‌های «V»، پدید می‌آید.

ج. برخی برنامه‌های آموزشی، فرهنگی و هنری که به گونه‌ای هدفمند یا غیرهدفمند برخی صحنه‌های خشونت و سکس آن کنترل می‌شود، ممکن است توسط والدینی که ارزش واقعی و پیام این قبیل برنامه‌های خوب را درک نمی‌کنند اما صرفاً به قضاوت عینی تراشه‌های «V» متکی هستند، به نمایش گذارده شود.

۲. نقاط قوت و ضعفی که ممکن است از تجدیدنظر قوانین جزای جوانان ناشی شود به شرح زیر است:

نقاط ضعف

الف. در صورت وجود بخت آزمایی فوتبال، تصویر بازی فوتبال ممکن است به صورت یک «قمار» جلوه کند و کودکان بی‌گناه آن را ورزشی با اهداف تجاری و سوددهی خواهند دید.

ب. گانگسترهای گوشه و کنار کشور از طریق پرداخت رشوه، در بازی‌های فوتبال اعمال نفوذ خواهند کرد. سود به دست آمده در راه تقویت باندهای تبهکاری‌شان به مصرف خواهد رسید.

ج. طرح‌های مشارکت در سود حاصله از بخت‌آزمایی فوتبال باز هم نمی‌تواند به شیوه‌ای مناسب به مصرف برسد. بنابراین احتمال تقسیم ناعادلانه سود حاصله در سطح کشور وجود خواهد داشت.

۴. در صورت امکان شبیه‌سازی

می‌توانند برای بهبود آن از سایر سلول‌های بدن خویش استفاده کرده و تولید مثل کرده و از خود، فرزندان سالم داشته باشند.

ج. آن دسته از زوج‌هایی که فرزندان خویش را از دست می‌دهند، می‌توانند از طریق شبیه‌سازی و با استفاده از بقایای آنها، فرزندانشان را به زندگی بازگردانند. این تنها راه تسکین خاطر والدین و جلوگیری از ابتلای آنها به ناراحتی‌های روان‌شناختی است.

نقاط ضعف

الف. مشکل جواب ندادن به اندام‌های دیگران احتمالاً برطرف خواهد شد. با وجود این، ایده داشتن یک اندام یدکی (اگر به آن به صورت یک ابزار نگاه کنیم)

■ موضوعات اجتماعی جرایم جوانان، مسائل نظام آموزشی و دیگر مسائل مرتبط با خانواده می‌تواند توسط رسانه‌های جمعی مورد بررسی و رسیدگی قرار گرفته و روند حل و فصل مسائل و مشکلات را سرعت بخشد.

انسان، نقاط قوت و ضعف آن به شرح زیر خواهد بود:

نقاط قوت

الف. کسانی که به یک بیماری علاج‌ناپذیر مبتلا هستند (بیمارانی که به پیوند اعضای داخلی نیاز دارند) دیگر نیازی به جست‌وجو برای یافتن اهداکننده عضو نخواهند داشت زیرا فن‌آوری شبیه‌سازی به بیماران امکان خواهد داد تا سلول‌های خودشان را شبیه‌سازی کنند. این امر سبب می‌شود بیماران نیازمند اعضای داخلی از بابت عوارض جانبی پیوند اعضای دیگران نگرانی کمتری احساس کنند.

ب. شبیه‌سازی اندام‌ها در حل مسأله عقیمی یا نازایی مؤثر است. به‌طور مثال، مردانی که اسپرم آنها کفایت لازم را ندارد

اطلاعات عینی پراکنده

۱. درباره تراشه «V»...

الف. تراشه «V» ابزاری است برای حذف صحنه‌های سکس و خشونت که ممکن است طبق قضاوت پدران و مادران، پخش آن از تلویزیون برای کودکان زیان‌آور باشد. والدین می‌توانند برنامه‌هایی را که گمان می‌کنند تماشای آن برای فرزندان‌شان درست نیست، رمزگذاری کنند. لذا هنگامی که زمان پخش این برنامه‌ها فرا برسد، صفحه تلویزیون سیاه می‌شود.

ب. نسبت زمانی پخش برنامه‌های تلویزیونی علمی - تخیلی در ژاپن ۸۰ درصد است و نسبت زمانی برنامه‌های مرتبط با سکس و خشونت حدود ۳۷ درصد. این ارقام سال به سال افزایش می‌یابد (این داده‌ها از مرکز تحقیقات رسانه‌ها و ارتباطات دانشگاه کیو، ۱۹۹۸، گرفته شده است).

ج. بخش رسانه‌ها در ایالات متحده خود تنظیم است. این بخش آغازگر نصب تراشه‌های «V» بوده است. اما در ژاپن، در آغاز، دولت آن را نصب کرده و سیاست جلوگیری از پخش برنامه‌های دارای سکس و خشونت را در پیش گرفته است. اخیراً رقابت فشرده‌ای در صنعت تلویزیون ژاپن پدید آمده است و فرستنده‌های مختلف برای جذب هر چه بیشتر بیننده، نمایش برنامه‌های سکسی و خشونت‌آمیز خود را افزایش داده‌اند.

د. کنگره آمریکا در فوریه ۱۹۹۶ قانون ارتباطات راه دور را تصویب کرد. این قانون مقرر می‌دارد که از روز اول ژانویه ۲۰۰۰ روی همه گیرنده‌های تلویزیونی بیش از ۱۳ اینچ، باید تراشه «V» نصب شده باشد.

ه. طی ۴۰ سال گذشته، بیش از ۳۵۰۰ تحقیق انجام شده است. کارشناسان رسانه‌ها و روان‌شناسان ایالات متحده معتقدند که صحنه‌های خشونت‌آمیز سبب

بیانگر آن است که با این کار آبرو و اعتبار انسانی نادیده انگاشته می‌شود.

ب. در کشورهای مسیحی هنوز هم باورهای فراگیری وجود دارد مبتنی بر این که فقط خداست که انسان را مطابق الگوی خودش خلق می‌کند که یک خلقت ویژه تلقی می‌شود. بنابراین، خلقت دل‌خواهی یک انسان، کاری است علیه اراده خداوند. همچنین، امکان آن وجود دارد که انسان شبیه‌سازی شده، مورد تبعیض و بدرفتاری قرار گیرد.

ج. خلق یک انسان از طریق شبیه‌سازی وی، کار برجسته‌ای است. اما اگر ویروس ناشناخته‌ای شیوع پیدا کند و یا تحولی اساسی در وضعیت محیط زیست پدید آید، ممکن است نسل بشر در معرض نابودی قرار گیرد زیرا تنوع بشری، محدودیت دارد.

شده است کودکان گرایش بیشتری به خشونت پیدا کنند.

و. این که کودکان صحنه‌های سکس و خشونت را تماشا کنند یا خیر به تصمیم والدینشان بستگی دارد. در این خصوص، تصمیمات والدین بیش از هر چیز اهمیت دارد. در ایالات متحده، قبل از شروع هر برنامه تلویزیونی، کم و کیف برنامه برای اطلاع والدین اعلام می‌شود و اتخاذ تصمیم مربوط به تماشای فرزندانشان به خود آنان واگذار می‌شود.

۲. قوانین جزا برای جوانان...

الف. از آنجا که یک مدعی‌العنوم نمی‌تواند در دادگاه حضور یابد، قاضی باید در آن واحد دو وظیفه برعهده گیرد (نقش بازپرس و قاضی). بنابراین، بررسی پرونده با محدودیت توأم می‌شود.

ب. برای جوانان بزهکار، پرونده باید ظرف چهار هفته به دادگاه ارجاع شود. با وجود این، در یک مورد جدی و بسیار بزرگ، مدت چهار هفته برای بررسی پرونده کافی به نظر نمی‌رسد.

ج. حتی بزهکاری که بیش از ۱۶ سال داشته باشد نیز باید به دادگاه برود، اما کسی که کمتر از ۱۸ سال داشته باشد به اعدام محکوم نمی‌شود. در مقایسه با سایر کشورهایی که دارای موارد بزهکاری جدی هستند، مجازات جوانان ژاپن بسیار ضعیف تلقی می‌شود.

د. طبق گزارش ۱۹۹۸ پلیس، طی سال ۱۹۹۷ جوانان حدود ۲۹۰۰ مورد بزهکاری جدی داشته‌اند (۳۷ درصد بیش از سال قبل از آن).

همچنین در سال ۱۹۹۷، میزان ارتکاب جرم توسط جوانان ۱۴ و ۱۵ ساله که نمی‌توان مجازاتشان کرد، ۴۸ درصد افزایش داشته است.

ه. بازرسی مدارک و سوابق محاکمه، بدون دریافت مجوز، ممنوع است. حتی خانواده قربانیان را نیز نمی‌توان از روند

محاکمه و نتیجه نهایی آن به هر دلیلی باخبر کرد.

و. از آنجا که درهای دادگاه ویژه جوانان به روی عامه مردم بسته است، افزایش علاقه و توجه مردم به مسائل مرتبط با جرم و جنایت جوانان امکان‌پذیر نیست. از جمله این مسائل می‌توان به مشکلات خانوادگی، مشکلات آموزشی و تأثیر رسانه‌ها و امثال آن اشاره کرد.

۳. بخت‌آزمایی فوتبال

الف. در آلمان امکانات ورزشی برای هر نفر ۶۰ درصد است اما در ژاپن میزان آن برای هر نفر فقط ۱۰ درصد است. همچنین در آلمان، چنانچه اعضای هر باشگاه ۱۰ نفر باشند، تعداد اعضای هر باشگاه در ژاپن فقط ۳ نفر می‌باشد. بنابراین سود حاصل از فوتبال صرف نگاه‌داری و مراقبت از تأسیسات ورزشی خواهد شد.

ب. هدف از سود به دست آمده از بخت‌آزمایی فوتبال به کارگیری آن در زمینه تحقیقات علمی در زمینه‌های ورزش و پزشکی جهت ارتقای استاندارد قدرت جسمانی مردم به طور عام است.

ج. سود حاصل از بخت‌آزمایی فوتبال را می‌توان جهت تأمین هزینه مسابقات جهانی ۲۰۰۲ که با میزبانی ژاپن برگزار می‌شود، به مصرف رساند.

د. در صورتی که بخت‌آزمایی فوتبال تأثیر نامطلوب بر کودکان داشته باشد و عامه مردم با آن مخالف باشند، وزیر آموزش و پرورش می‌تواند دستور جلوگیری از بخت‌آزمایی فوتبال را صادر کند.

ه. در صورت وجود ارتشاء یا زدویندهایی میان بازیکنان، مدیران یا داوران، وزیر آموزش و پرورش می‌تواند دستور مجازات و حذف اسامی آنان از فهرست اعضای لیگ‌ها را صادر کند.

و. از هشتم مه ۱۹۹۸ تاکنون، مجلس نمایندگان هنوز در مورد چگونگی توزیع سود بخت‌آزمایی تصمیمی نگرفته است، در

سیستم توزیع سودها، هنوز هم نکات مبهمی به چشم می‌خورد.

۴. درباره شبیه‌سازی سلول‌های انسان...
الف. در ادینبورو، اسکاتلند، دکتر ویلیام از مرکز تحقیقات روزلین اعلام داشت که هدف بعدی پیوند اندام‌های انسان به حیوان است. او گفت روی پیوند ژن قلب انسان به یک خوک کار می‌کند.

ب. در ژانویه ۱۹۹۸، یک دانشمند آمریکایی به نام ریچارد شین در یک برنامه رادیویی اعلام کرد که برای زوج‌های دارای عارضه نازایی، کلینیک خاصی برای شبیه‌سازی وجود دارد. این خبر در تمام نقاط جهان منعکس شد.

ج. روز نهم مه ۱۹۹۷، در جریان برگزاری کنفرانس دانش فنی در ژاپن، اطلاعاتی پیرامون طرح اساسی بخش علوم زیستی در مورد خلقت یک انسان عالی (باهوش و برخوردار از قدرت جسمانی بالا) انتشار یافت.

د. شبیه‌سازی سلول‌های هر فرد موجب می‌شود بیماران از بابت عوارض جانبی ناشی از پیوند اندام‌های دیگران، نگرانی کمتری احساس کنند. با وجود این، ایده داشتن یک اندام انسانی یدکی به شدت با اخلاقیات زندگی مغایر است. در نتیجه، تأمین مالی تحقیقات در زمینه شبیه‌سازی سلولی در ایالات متحده متوقف شده است.

ه. یک کارتون بسیار معروف ژاپنی درباره جهان آینده وجود داشت به نام «پرنده آتش» که داستان آن در سال ۱۹۸۰ توسط اوسامه تزوکا نوشته شده بود. در این کارتون، انسان‌هایی شبیه‌سازی شده و عمدتاً بدون عیب و نقصی وجود داشتند که چون وجودشان از نظر قانونی غیرانسانی تلقی می‌شد، عده‌ای در صدد شکارشان بودند. و. موجودات انسانی شبیه‌سازی شده، اصولاً ۱۰۰ درصد از ژن‌های سلول‌های بدن انسان خلق می‌شوند. آنها نمونه کامل یک انسان واقعی هستند. □